

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ANDREW MCKEE/ THE NEW YORK TIMES

KAZUYO ΙΣΙΓΚΟΥΡΟ

**«Η μνήμη δύσκολα
χειραγωγείται, η φαντασία
δεν ασπυρομεύεται»**

Συνέντευξη του βρετανού συγγραφέα για το καινούργιο μυθιστόρημά του «Ο Θαμμένος γίγαντας», που κυκλοφορεί και στα ελληνικά (Ψυχογιός)

ΣΕΛ. 6-7

“Τα έθνη έχουν συνήθως μια δεύτερη ευκαιρία στην Ιστορία, όχι όμως τα άτομα στη ζωή τους”

Το νέο μυθιστόρημα του Καζούο Ισιγκούρο «Ο Θαμμένος γίγαντας» (2015) κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Φωτόπουλος. Από τις εκδόσεις Καστανιώτη κυκλοφορούν τα βιβλία του:

- «Τη σημενία μιας μέρας», «Ο απεργόργιτος», «Τότε που ήμασταν ορφανοί», «Μήτρα μ/αφήσεις ποτέ» και «Νύχτεριν - Πέντε ιστορίες της μουσικής και της νύχτας». Από τις εκδόσεις Εστία είχε κυκλοφορήσει το «Ενας καλλιτέχνης του ρευστού κόσμου».

Ο Βρετανός συγγραφέας μιλάει στο «Βήμα» για το πώς θυμούνται και ξεχούν οι κοινωνίες, για τη μνήμη και τη φαντασία, το νόημα της σύντομης ζωής μας αλλά και τους «Πλατωνικούς διαλόγους»

ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗ ΜΠΕΚΟΥ

Mια φορά κι έναν καιρό, «δαν συργήθηκε την Ηγετική», τότε που ο Ρουμάνος είχαν ήδη αποχρωθεί και ο Σάρδινος εδραίωναν βίαια την εξουσία τους στο νησί, ένα πλικωμένο στράγγο απορρόες. Και γι' αυτό κούβεντας, «Είναι παράδεινος το τρόπος που οι πόντες [ζεύνονταν] απόρρητα και πράγματα ακύρω και πτητρογόνωμενα πήμέρα». Σαν να έχει πέσει πάνω μας μια αρρώστια έλεγε η Μινέστρις στον αιχμή της, τον Άξη. Το πρόβλημα πάντα «αγάπιδη της ληπτομένης» που είχε σκηνώσει τον τόπο τους, φανένειν για το οποίο ειδυνόταν, έλεγαν πολλοί, το σύμβολο της δράστικης Κούρεγκ. Το ενδιαφέρον, βέβαια, στην όλη ιστορία δεν είναι η δραστική (και τα λοιπά δαιμόνια) αλλά το ποι εμφανίζεται αυτή: στο νέο, εβδομάτος Καζούο Ισιγκούρο υπό τον τίτλο «Ο Θαμμένος γίγαντας», το οποίο εκδόθηκε τον

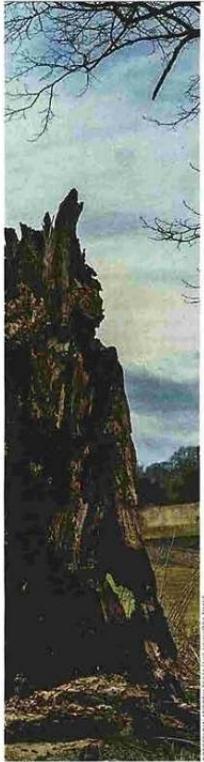
Μάρτιο του 2015 και κυκλοφόρησε προσκόπως και στην Ελλάδα. Οπας όμος έξηγος ο ίδιος από το σπίτι του στο Λονδίνο, σε μια απολεπτική ηλεκτρονική συνομιλία με «Το Βήμα», στο βήμα του «οι δρόκοι υπάρχουν με την ίδια φυσικότητα που υπήρχαν τότε και τα άλλα ζωντανά, δεν προκαλούν άλλοστε κακία έπειτην σταν εφεραίνονται» και ο βασικός λόγος είναι ότι «ήδει εγκρίθηκε από την αναγνώστες την απαραφράτη ενός μόδου, τα τους προσανατολίστο ότι δεν πρόκειται να διαβάσουν κάπι οι σχετικά με μας συγκεκριμένη ιστορική περίοδο ή σύγκρουση». Ο ιαπωνικής καταγορής συγγραφέας, γεννημένος στο Ναγκασάκι το 1954 αλλά μεγαλύμενος και σπουδαγμένος στη Μεγάλη Βρετανία, ανήκει στους μεγάλους συντάστες της σύγχρονης αγγλόφωνης λογοτεχνίας. Ο Καζούο Ισιγκούρο, βραβευμένος με Booker το 1989 για «Τη απομενά μιας μέρας», είχε μόλις επιστρέψει με τη σύζυγό

του από το Παρίσι. «Από το τέλος Φεβρουαρίου ταξίδευσε συνεχώς», στις ΗΠΑ, στον Καναδά, όπου έπειρε να πάινε για να προσθήσει το βήμα του. «Είχα σορατικά κουρσαρμένος αλλά παραμένω στη γράφρο στην αποικική γλώσσα, ότι στην ουσία διαβάζουν θηράριο στην αποικική γλώσσα, ότι γίνεται στην Ιαπωνία»,

■ **Αλήθεια, τι σκέφτεστε τα φόρα που πρόκειται να επισκεφτείτε την Ιαπωνία, κ. Ισιγκούρο;**
«Κάθε επίκειμη είναι ελαφρώς τρομακτική επειδή τη λαϊκών δεν είναι όπως αντιλαμβάνετε, μα εντελώς ανοίκα χώρα για εμένα. Από πολλές απόψεις είναι το πο δικούλο μέρος του κόσμου για εμένα. Κανείς, βέβαια, δεν τηρείμενε να κατανούει την αποικική γλώσσα αλλά περιέμενε ουδέποτε να καταλαβαίνει, ενστοκιώδης ίσως, τη συμπεριφορά των ανθρώπων, τους καθημερινούς τους τρόπους. Στέκονται στις λεπτομέρειες, πούς θα χαρεπούν κάποιον ανάλογα με την πλειά ή το αξιούμα του ή πός θα καθηνού-

σε ένα επιστόριο. Όλο αυτό συμβαίνει επειδή με βλέπουν ως έναν λάσπα που για κάποιον μυστήριο λόγο δεν μιλάει την αποικική γλώσσα. Πάντος, όποτε πηγαίνω εκεί στη τέλος το διασκεδάζο, ο ενθουσιασμός με τον οποίο με υποδέχονται είναι μεγάλος. Εάν από τον αγγλόφωνο κόσμο πάντως είναι πολλό αιτο που, εξαγία του ονοματεπώνυμου, νομίζουν ότι γράφει στην αποικική γλώσσα, ότι στην ουσία διαβάζουν θηράριο στην αποικική γλώσσα, ότι γίνεται στην Ιαπωνία και οι βασικές ιδέες για τους ανθρώπους κλίνουν (σ.ο.: που είναι χρήσιμα μόνο για τα ψωτικά τους όργανα) προέκυψε ακριβώς την τρίτη φορά, όταν σκέψηταν την επίφορη την επιστημονική φαντασίας, ας πούλε. όπως οι νεοί ήμενοι να ανημετωπίσουν κατάμα τον θάνατο. Οι πιστές πάντοις τα δύο τελευταία μου μυθιστόρηματα είναι ο εντονός προβληματισμός μου πού το σκτικό τους».

■ **Με το σκτικό του «Φαμένου γίγαντας» τι συνέβη;**
«Όταν μιλώ για σκτικό, οφείλω να το πο αυτό, δεν αναφέρομαι μόνο στον τόπο και τον

Ηθέλα, επιτέλουν, να το συγκρίνω αυτό με τον τρόπο που θυμάσκω και ξεχώναμε σε επίσημο πρωστικό, ήθέλα να συνομέτοψη αυτού ολογράφου το αποτικό. Μια άλλη παρέμβασης που με απασχόλησε ήταν αν έπειτα το σκηνικό του μιθιστορήματος θα αφορά κάποια πραγματική, ιστορική σύρρεξη της δεκαετίας του 1990, τον πόλεμο στη Βοσνία ή τη γενοκτονία στη Ρουμανία, ή τη κάτιο τελώνια...».

■ Κάτι που τελικώς
αποφύγατε. Ακουστήκαται
επιφυλακτικός
αναφέρομενος σε μια
τέτοια προοπτική. Γιατί:

τετρα προσωπική, ή τινα... «Επειδή είχε επηρεά τη νέα ένας αλλος συγγραφέας για τη γρα- φή του έπειτα βρήκα. Ήταν έν- οθικού υποχρεώματος, νομίζε- να είμαι ιστορικός ακριβής και ηπίκια συνέπεις, με τα γεγονότα της πρόσφατης Ιστορίας. Δεν πρέπει να ξεκρινίστε μόνο τον ή, είναι Βούλος για είμας τους ίδιους, έρετε. Επιπλέον, ή τι- στέοι, για να είμαι αποτύπω- ση της ιστορίας, πρέπει να είμαι επικριτής μωρών, ή, ότι δεν θέλω να έγραφα κάτια σε πολλούς, υπόθεση, να διαβάσουν ένα τέτοιο μηδόνθητο γρα- μένο από εμένα. Εγώ θέλω να γράψω έναν μέρος κατά κάποιον τρόπο — να το έρχονται κάποιοι επικινδύνοι από έλε- θενά άνως να γράψω μια ιστορία που, σε κάθε περιπτώ- ση, θα ενθάρρουν τους αναγνώ- στες να ξεκουρέψουν κατά το οικονομικό και το διαχρονι- κό κάπι τοις συμβαίνει πάντοτε μέσα στην αιθρίουν ιστορία.

Αναφέροντας σε αυτές τις μά- χες που δινούνται με τη μηνιανή συλλογής, η απόμενη, η πρά- τημα, και τι αποθέων: Απέρι-

χρόνο του μιθροπόρτευτος,
εννοών και τη μαρφή, το είδος
της μιθωτλαίας. Υπέθω
ότι στον «Εθεμένο γίγαντα
ούλ αιτανθεβάκια μασ ποτ
μαζά μα». Προσθέτωσα να
βρια με ποτν τακινά
και μπορώσα να υποέρηψα
από την απολεία μηνής εξαι-
τίου ενώ πρόφορτος τραγου-
δικού παρέθνοντος. Σκέψη-
κα, βέβαια, να γρύψει και πάλι
μα φουτουριστική δικτυοπίλη
όπου η μήτη μας ανθρώπους
θα ελέγχεται από κάποια κυ-
βερνάρηση ή κάποιον οργανωμόν
μέσω των προϊόντων της ψηλή-
της τεχνολογίας. Μου φάντη-
τούσα κονιότητα και επιπλέον
θεώρησα ότι θα διέθετε έμφα-
ση στο λόρδο πρόμαχο των κο-
νικούλο ελέγχου, στη σκοτει-
νή της τεχνολογίας, καταλά-
βαινείται. Δεν θέλω κάτι τέτοιο.
Η τελευταίη επιλογή μας, τώ-
ρα που το σκέπτρωμα, καθαρά
ασθεντικό χωρακτήρα,

■ Δηλαδή:
«Ανάλογη με την επιλογή ενός μουσικού που παιζει ένα κομμάτι με συγκεκριμένο τρόπο ή ενός χωράφιου που προτίμα κάποιο συγκεκριμένο χρώμα. Ήθελα μια πο φωνητική, ας πούμε, μεταφορά για τον τρόπο με τον οποίο οι κοινωνίες ή τα έθνη επιλέγουν να διαμορφώνται ορικούμενα πράγματα και να ξεχωρίζουν κάποια άλλα.

Ηθέλα, επιπλέον, το συγκρότημα αυτό με τον τρόπο που θυμάσται και ξενώνει σε επίπεδο προσωπικού, ήθελα να υσχετάσει το αυλακώμα του και το αποτέλεσμα. Μια άλλη παρέμβαση που με αποδούλωσε ήταν από το οποιονδήποτε απόφοιτο φορέα κατόπιν μαρτυρήματος, ιστορική σύρραγης της δεκαετίας του 1990, τον πόλεμο στο Βασ-

νία ή τη γενοκτονία στη Ρουμανία, ή κάτι τέτοια...».

■ Κάπι που τελώνις αποφύγεις. Ακουστικής επιφύλακτικής αναφέρθηκε σε μια τέτοια προποντική. Γιατί; «Επειδή θα επέντει μόνο ένας άλλος συγγεγραφέας για να γράψει έτοιμο βιβλίο. Εάν ένας υποχρεωμένος, νοισμές, να είμαι ιστορικός ακριβής και πάκι συνεπής με τα γεγονότα που πρόσθιαν λοιστούς. Δεν

πρέπει να σκεφτούμε πότε θα γίνεται αυτό, ή να είναι βούλο για εμάς τους ίδιους, ξέρετε. Επιπλέον, πιστεύω, ότι για εμάς αποτύπως οι επιλογές μας σας, ον δεν θα έγραψα καλά ένα τετού μαθητή στηρίζω. Τα πάντα θα ήθελαν πολού, υπερβοτά, να διαβάσουν έτσι τέτοια μαθητόργανα γραμμένα από έμα. Ούτοι θέλουν να γράψουν έναν μετρά κατά κάποιον τρόπο - να, το δέρκο, είναι κάποιος επινόησης από τη λέξη ή θέλων μάς να γράψου μας ιστορία, που, σε κάθε περιπτώση, θα ενθάρρουν τους αναγνώστες να το πειρεύνουν όπως κάπι το οικουμενικό και το διαφορικό, ας κάπι του συμβιάσει πάντοτε μέσα στην ανθρώπινη ιστορία. Ανεργάστε σε αυτές τις μάχες που δινούμε με τη μητρική, οικογενειακή, η επαγγελματική, η κρίτικη και τις αποδύσεις. Αυτές

έχουν παρατητική εγκληματική στη ΕΠΑ. Λέω, από τέλη Μαΐου, δύο περιοντά τη χώραν, με τη παρεμβατική δύναμη του Δικτύου και με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ούτοι οι νέοι γιαρέψει και από ένα μικροκομματικό ιστόσημο, το ράτσιο με τον οποίο θυμάσται και την παραπομπή της στην πολιτική και χάραξε ότι κοινωνίας γίνεται όλο και πιο περιπλοκή. Πουλώντας, ελέγχει τη ουλαργότητα μηνίν. Αν υποθέσουμε ότι η λει κάπους συντεταγμένη στην πολιτική, μπορεί άντοντας να καταφέρει. Μπορούν να τη ελέγχουν εικούδια πολιτικού ακανονικού παρόγγελμα; Τι οι παιδιά σου απολέμβουν στο αυτό. Μην φαίνεται καθιστάται πλέον όλο και τα δικούλια υπόσχεται περιχώρων. Η σημερινή της μήνυση, αν υποθέσουμε ότι υπάρχει ένας σκοπός ή συγκεκριμένη κατεύθυνση που να σχετίζεται με αυτήν,

■ Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα σε μια κοινωνία νέα έθνους που δυμάται και ξεχνάει μέσα στην ιστορία σε σχέση με ένα άτομο που δυμάται και ξεχνάει στη διάρκεια της ζωής του;

«Νομίζω ότι η διαφορά είναι περισσότερο οινοθεραπευτική. Υπάρχει κάτιο τελεσίδικο, αισθητικό πλάνο, που αποτελείται από έναν ανθρώπο που δύναται και επανεκπτεύει την ζωή του, που συνδέεται απόλυτα με την αγαπάτη συντομεύει την απομονώσει του, κάτιο που δύναται να ισχύει με τα έθνη, εκτός και από την αγαπάτη και φροντιστικό που δεν είναι ένα έθνος, ολοκληρωτική αφεντική. Για έναν ανθρώπο που τις περισσότερες φορές δεν υπάρχει χρόνος για αυτόν που λέμε δευτερεύει ευαγγελισμό.

**Ο Πλάτων,
ο «Αρχοντας
των δαχτυλιδιών»
και το «Game
of Thrones»**

■ Νομίζω ότι δεν σας άρεσ και πολύ ωραίο καταρτίσαμε το νέο σας βιβλίο με την ομηρή προς τη λογοτεχνία του φανταστικού. Εσείς φάντακά κάποιας περιοριστικού σας όρου;
«Απεγκάνουμε την ίδια σαν τη φαντασία αυτονομεύεται! Δεν έγραψα το «Θαμέανον γίγαντα» με σκοπό να εισέλθω στην πεδίο της λογοτεχνίας του φανταστικού. Στην πραγματικότητα βούτηξα σε κάτι καινούργιο για εμένα χαρίς που κατόπι. Αφρούσιαμε ιστορίες και νιώθοι πάντοτε ελεύθερες να χρησιμοποιήσουμε κάθε διάθεσιμο εργαλείο χαρίς περιορισμούς. Δεν μου άρεσε καθόλου η ιδέα ότι κάποιας συγγραφέρων μπορεί να χρησιμοποιήσει τους δράκους και καποιος θα λέει όχι! Γενικότερα δεν μου άρεσε τα τεχνώτα όρια να επερεύπενται με υπονοήσθητο τρόπο το έργο μου. Αυτού του είδους οι καπηλούροστερές έχουν να κάνουν περισσότερο με την αγορά, το εμπόριο. Και θεωρώ ότι δεν πρέπει να τα λαμβάνουμε και πολύ στα σοβαρά. Πιστεύω, παρ' όλα αυτά, ότι το «Θαμέανος γίγαντα» είναι λιγύτερο συναρπατικός με τον «Άρχοντα των δαχτυλίδων» και περισσότερο συγγενές με την «Οδύσσεια»ή την «Ιλιάδα», το «Μηνεούλι» ή την «Βασίλη», τα παρασκατεικά ιππονικάς φρυγίνες με τις οποίες μεγάλουσα, όπου το υπερφυσικό συντηράται με το φυσιολογικά ανθρώπινο. Αλι και έχει κάποια σημασία, όσα λέω ότι δεν έχω δει ωάτε ένα επεισόδιο της

■ Αναφέρθηκατε στα ομηρικά έπη, αλλά νοικίῳ ότι έχετε αδυνασμό στον Πλάτωνα... «Ο Πλάτων υπήρξε καθοριστικός για μένα επιβολή του διάμαστος σε ψερή πλούτι, όπων υπόδασα Φλοσοφία. Με επηρέασε πολύ. Ού πάσιον «Πολειτεία». Οι «Πλατωνικοί διαλογοί» περισσότερο. Αυτό που βασικώς συμβαίνει σε αυτούς είναι ότι συνήθως υπάρχει ένας άνθρωπος που είναι απόλυτος πεπονιώνες, και γ' αυτό απέρσεκος, στη γνωρίζει ποιο είναι το καλό και ποιο το κακό, και ποιο είναι το νόημα της φύσης. Και κάποια στιγμή μιμαζέται ο Σωκράτης από το μοναπάτι και στο τέλος της κοινωνίας ο άλλος αντιλαμβάνεται ότι δεν είχε απόλυτος καμία ιδέα στην πραγματικότητα, ότι οι οίκει του είναι ουσιαστικά αθεμελάτες. Αυτό συμβαίνει σε πολλά από τα βιβλία μου. Γι' αυτό νοικίῳ ότι ο Πλάτων εντυπάρει σε ότι γράφω ως σημεία».